

HATÁRŐRVIDÉKBŐL NEMZETI PARK

Tizedik Nemzeti Parkunk az Őrségben

Aválasztásokat megelőző harsány hírverés időszakában, március 8-án szinte észrevétlenül született meg az Őrségben Magyarország tizedik nemzeti parkja. Az ötlet nem volt új, hiszen a természetvédők és az Őrséget szerető civilek szervezetei már több mint 20 éve hangoztatják az ország nyugati szegletének kiemelkedő fontosságát. A természeti, néprajzi és építészeti értékek megőrzésének legmagasabb szintű eszköze pedig kétségkívül a nemzeti parkká nyilvánítás lehet.

Az Őrség és a Vend vidék nemcsak a mai országhatárok ismeretében határvidék: mindig is itt húzódott a határ a hegyvidék és a medence között. A honfoglalás idején telepítették le a dímbes-dombos tájon az első öröket, akik családjaik számára szerezket (vagy szegeket) építettek az erdők fából. Ezek egyszerre szolgáltak lakóépületként, gazdasági központként és megfigyelőhelyként. A körülkerített szerek dombtetőkön húzódó láncza kiváló hírközlési rendszert alkotott, ezért a jól működő határőr-terület egészen a török fenyegetés idejéig különleges előjogokat élvezett, fennmaradt és virágzott. A török hódoltság alatt azonban elvesztette jelentőségét, és la-

kói visszasüllyedtek a Batthyány grófok jobbágyainak sorába. Bár a szerezket kialakító és fenntartó feladat már régen a múlté, a különleges településszerkezet és építészet kisebb-nagyobb veszteségekkel mind a mai napig megmaradt.

A néprajzi értékek mellett nem szabad figyelmen kívül hagyni a természet értékeit sem, hiszen az Alpokalja vidéke az egész ország szempontjából különleges. Itt keverednek a kárpát-medencei, a hegyvidéki és a mediterrán hatások, együttesen alakítva ki azt az életteret, amely sok ritka, védett növénynek és állatnak ad otthont. A fenyvesekkel tarkított erdőkben, a fás legelőkön előfordul a ciklámen, a tárnics, a farkasboroszlán és a kapcsos korpafű. A kiemelt védelmet élvező tőzegmohalápokban vidrafű, tőzegeper és harmatfű rejtőzik. A virágok felett ezernyi rovar zsong, amelyek közt szintén szép számmal akadnak ritka fajok. A gerincesek közül említést érdemelnek a patakokban élő bucók, küllők, csíkok és durbincsok, valamint a sárgafejű és tüzesfejű királykák, amelyek országos állományának fele-harmada ezen a vidéken él.

Barta István

